

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Syvende Afdeling)

30. april 2020 *

»Præjudiciel forelæggelse – direktiv 92/83/EØF og 92/84/EØF – punktafgift på vin og andre ikke-mousserende gærede drikkevarer end vin og øl – differentierede punktafgiftssatser – retssikkerhedsprincippet og princippet om beskyttelse af den berettigede forventning«

I sag C-184/19,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Curtea de Apel București (appeldomstolen i Bukarest, Rumænien) ved afgørelse af 19. december 2018, indgået til Domstolen den 26. februar 2019, i sagen

Hecta Viticol SRL

mod

Agencia Națională de Administrare Fiscală – Direcția Generală de Soluționare a Contestațiilor,

Biroul Vamal de Interior Buzău,

Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Galați,

har

DOMSTOLEN (Syvende Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, P.G. Xuereb, og dommerne T. von Danwitz og A. Kumin (refererende dommer),

generaladvokat: H. Saugmandsgaard Øe,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Hecta Viticol SRL ved C. Potîrniche og R. Vartan,
- den rumænske regering først ved C.-R. Canțâr, L. Lițu, O.-C. Ichim og E. Gane, dernæst ved de tre sidstnævnte, som befuldmægtigede,
- Europa-Kommissionen ved A. Armenia og C. Perrin, som befuldmægtigede,

* Processprog: rumænsk.

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 7, 11 og 15 i Rådets direktiv 92/83/EØF af 19. oktober 1992 om harmonisering af punktafgiftsstrukturen for alkohol og alkoholholdige drikkevarer (EFT 1992, L 316, s. 21), sammenholdt med artikel 5 i Rådets direktiv 92/84/EØF af 19. oktober 1992 om indbyrdes tilnærmelse af punktafgiftssatserne for alkohol og alkoholholdige drikkevarer (EFT 1992, L 316, s. 29), og af retssikkerhedsprincippet og princippet om beskyttelse af den berettigede forventning.
- 2 Anmodningen er blevet indgivet under en sag mellem på den ene side Hecta Viticol SRL og på den anden side Agenția Națională de Administrare Fiscală – Direcția Generală de Soluționare a Contestațiilor (den nationale styrelse for skatter og afgifter – generaldirektorat for behandling af klager, Rumænien) (herefter »ANAF«), Biroul Vamal de Interior Buzău (toldstedet i Buzău, Rumænien) og Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Galați (det regionale generaldirektorat for offentlige finanser i Galați, Rumænien) vedrørende en afgiftsansættelse, der fastsatte den punktafgift, som skulle betales af SC Principal Company SA, der er et selskab, i hvis rettigheder Hecta Viticol er indtrådt.

Retsforskrifter

EU-retten

Direktiv 92/83

- 3 Det fremgår af tredje betragtning til direktiv 92/83, at »[f]or at det indre marked kan fungere tilfredsstillende, bør der fastsættes fælles definitioner for alle de [i direktivet omhandlede] produkter«.
- 4 Af tiende betragtning til nævnte direktiv fremgår, at »medlemsstaterne [principielt bør] anvende en enkelt sats pr. hektoliter af det færdige produkt for alle ikke-mousserende vine og andre ikke-mousserende gærede drikkevarer samt en enkelt punktafgiftssats pr. hektoliter af det færdige produkt for alle mousserende vine og mousserende gærede drikkevarer«.
- 5 I denne henseende identificerer direktiv 92/83 fem produktkategorier, som hver især er omfattet af bestemmelserne i henholdsvis direktivets afsnit I vedrørende »øl«, afsnit II vedrørende »vin«, afsnit III vedrørende »andre gærede drikkevarer end vin og øl«, afsnit IV vedrørende »mellemlasseprodukter« og afsnit V vedrørende »ethanol«.
- 6 Artikel 7 og 9 i direktiv 92/83 er indeholdt i direktivets afsnit II med overskriften »Vin«.
- 7 Dette direktivs artikel 7 bestemmer:
  - »1. Medlemsstaterne pålægger vin en punktafgift i overensstemmelse med dette direktiv.
  2. Medlemsstaterne fastsætter deres punktafgiftssatser i overensstemmelse med direktiv 92/84/EØF.«

- 8 Ifølge artikel 8 i direktiv 92/83 skal der for så vidt angår vin sondres mellem på den ene side »ikke-mousserende vin« og på den anden side »mousserende vin«.
- 9 Direktivets artikel 9, stk. 2, bestemmer:
- »Med forbehold af stk. 3 og 4 anvender medlemsstaterne samme punktafgiftssats for alle de produkter, der pålægges punktafgift som ikke-mousserende vin. Tilsvarende anvender de samme punktafgiftssats for alle de produkter, der pålægges punktafgift som mousserende vin. De kan anvende samme punktafgiftssats for ikke-mousserende vin og mousserende vin.«
- 10 Nævnte direktivs artikel 11, 13 og 15 er indeholdt i direktivets afsnit III vedrørende »andre gærede drikkevarer end vin og øl«.
- 11 Samme direktivs artikel 11 har følgende ordlyd:
- »1. Medlemsstaterne pålægger andre gærede drikkevarer end øl og vin (andre gærede drikkevarer) en punktafgift i overensstemmelse med dette direktiv.
2. Medlemsstaterne fastsætter deres punktafgiftssatser i overensstemmelse med direktiv 92/84/EØF.«
- 12 Ifølge artikel 12 i direktiv 92/83 skal der for så vidt angår andre gærede drikkevarer end vin og øl sondres mellem på den ene side »andre ikke-mousserende gærede drikkevarer« og på den anden side »andre mousserende gærede drikkevarer«.
- 13 Dette direktivs artikel 13, stk. 2, bestemmer:
- »Med forbehold af stk. 3 anvender medlemsstaterne samme punktafgiftssats for alle de produkter, der pålægges punktafgift som andre ikke-mousserende gærede drikkevarer. Tilsvarende anvender de samme punktafgiftssats for alle de produkter, der pålægges punktafgift som andre mousserende gærede drikkevarer. De kan anvende samme punktafgiftssats for andre mousserende gærede drikkevarer og andre ikke-mousserende gærede drikkevarer.«
- 14 Artikel 15 i direktiv 92/83 fastsætter:
- »Ved anvendelse af direktiv 92/84/EØF og [Rådets] direktiv 92/12/EØF [af 25. februar 1992 om den generelle ordning for punktafgiftspligtige varer, om oplægning og omsætning heraf samt om kontrol hermed (EFT 1992, L 76, s. 1)] anses henvisninger til »vin« for ligeledes at omfatte andre gærede drikkevarer som defineret i dette afsnit.«

Direktiv 92/84

- 15 Artikel 5 i direktiv 92/84 bestemmer:
- »Fra den 1. januar 1993 fastsættes minimumspunktafgiftssatsen for vin til
- 0 [EUR] pr. hl for ikke-mousserende vin
- og
- 0 [EUR] pr. hl for mousserende vin.«

Rumænsk ret

16 Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal (lov nr. 571/2003 om skatter og afgifter) af 22. december 2003 (*Monitorul Oficial al României*, del I, nr. 927 af 23.12.2003) bestemte i den affattelse, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen (herefter »lov om skatter og afgifter«), følgende i artikel 206j, der vedrører »vin«:

»1. I dette kapitel forstås ved »vin«:

- a) ikke-mousserende vin, som omfatter alle varer, der henhører under KN-kode 2204 og 2205, bortset fra mousserende vin som defineret i litra b), og som
  - 1. har et virkeligt alkoholindhold på over 1,2% vol., men ikke over 15% vol., forudsat at det færdige produkt kun indeholder alkohol opstået ved gæring, eller
  - 2. har et virkeligt alkoholindhold på over 15% vol., men ikke over 18% vol., forudsat at de er fremstillet uden nogen form for tilsætning, og at det færdige produkt kun indeholder alkohol opstået ved gæring,
- b) mousserende vin, som omfatter alle varer, der henhører under KN-kode 2204 10, 2204 21 10, 2204 29 10 og 2205, og som
  - 1. forefindes på flasker med »champagneproplukke« med fastholdelsesanordning eller har et overtryk på 3 bar eller derover, hidrørende fra kuldioxid i opløsning
  - 2. har et virkeligt alkoholindhold på over 1,2% vol., men ikke over 15% vol., forudsat at det færdige produkt kun indeholder alkohol opstået ved gæring.

[...]«

17 Artikel 206k i lov om skatter og afgifter vedrørende »andre gærede drikkevarer end vin og øl« præciserer følgende:

»1. I dette kapitel forstås ved andre gærede drikkevarer end vin og øl:

- a) ikke-mousserende gærede drikkevarer, der henhører under KN-kode 2204 og 2205, men som ikke er omfattet af artikel 206j, og varer, der henhører under KN-kode 2206 00, bortset fra andre mousserende gærede drikkevarer som defineret i litra b), og enhver vare omfattet af artikel 206i, som
  - 1. har et virkeligt alkoholindhold på over 1,2% vol., men ikke over 10% vol., eller
  - 2. har et virkeligt alkoholindhold på over 10% vol., men ikke over 15% vol., forudsat at produktet kun indeholder alkohol opstået ved gæring,
- b) mousserende gærede drikkevarer, der henhører under KN-kode 2206 00 31, 22 00 39, 2204 10, 2204 21 10, 2204 29 10 og 2205, men som ikke er omfattet af artikel 206j, som forefindes på flasker med »champagneproplukke« med fastholdelsesanordning eller har et overtryk på 3 bar eller derover, hidrørende fra kuldioxid i opløsning, og som
  - 1. har et virkeligt alkoholindhold på over 1,2% vol., men ikke over 13% vol., eller
  - 2. har et virkeligt alkoholindhold på over 13% vol., men ikke over 15% vol., forudsat at produktet kun indeholder alkohol opstået ved gæring.

[...]«

18 Artikel 206bb, stk. 1, i lov om skatter og afgifter har følgende ordlyd:

»Det påhviler enhver, der er pligtig at betale punktafgift, at beregne denne korrekt og at indbetale punktafgifterne til statskassen inden for den lovbestemte frist samt at indgive punktafgiftsansættelser til den kompetente myndighed inden for den lovbestemte frist i overensstemmelse med bestemmelserne i nærværende kapitel og med den gældende toldlovgivning.«

19 I affattelsen forud for den 1. juli 2010 fastsatte punkt 3.1 i afsnit VII i bilag I til lov om skatter og afgifter for »ikke-mousserende« drikkevarer i kategorien »Andre gærede drikkevarer end vin og øl« en punktafgiftssats på nul.

20 Artikel I, nr. 21, i Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2010, privind unele măsuri pentru combaterea evaziunii fiscale (regeringens nøddekret nr. 54/2010 om foranstaltninger til bekæmpelse af afgiftsunddragelse) af 23. juni 2010 (*Monitorul Oficial al României*, del I, nr. 421 af 23.6.2010, herefter »OUG nr. 54/2010«) fastsætter punktafgiftssatsen for andre ikke-mousserende gærede drikkevarer end vin og øl til 100 EUR pr. hektoliter af produktet.

21 Artikel IV, stk. 1, i OUG nr. 54/2010 præciserer, at denne bestemmelse træder i kraft den 1. juli 2010.

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

22 Efter en afgiftskontrol blev det den 29. april 2011 fastslået, at SC Principal Company havde solgt 13 929 342 liter andre ikke-mousserende gærede drikkevarer end vin og øl siden den 1. juli 2010.

23 Da dette selskab havde anvendt en punktafgiftssats på nul med hensyn til denne mængde drikkevarer, udstedte skatte- og afgiftsmyndighederne den 3. maj 2011 på grundlag af den punktafgiftssats, der er fastlagt i artikel I, nr. 21, i OUG nr. 54/2010, en afgiftsansættelse på 59 461 575 rumænske lei (RON) (ca. 12 339 419 EUR).

24 SC Principal Company indgav en klage over denne afgiftsansættelse, som blev afvist ved ANAF's afgørelse af 25. juli 2017, efter at Curtea Constituțională (forfatningsdomstol, Rumænien) havde bekræftet, at OUG nr. 54/2010 var i overensstemmelse med forfatningen.

25 Hecta Viticol, som fra den 14. juni 2013 er indtrådt i SC Principal Companys rettigheder, har anlagt sag ved den forelæggende ret med påstand om annullation af ANAF's afgørelse, afgiftsansættelsen af 3. maj 2011 og kontrolrapporten af 29. april 2011.

26 Hecta Viticol har fremhævet, at frem til den 1. juli 2010 var andre ikke-mousserende gærede drikkevarer end vin og øl pålagt en punktafgiftssats på nul. Fra denne dato var alene andre ikke-mousserende gærede drikkevarer end vin og øl pålagt en punktafgiftssats på 100 EUR pr. hektoliter af produktet. Den således indførte differentierede behandling er imidlertid i strid med bestemmelserne i direktiv 92/83 og 92/84.

27 Den forelæggende ret har endvidere anført, at lov om skatter og afgifter fastsætter princippet om afgiftens neutralitet, princippet om sikkerhed i forbindelse med beskatning og retssikkerhedsprincippet. Den manglende overgangsordning og ikrafttrædelsen af OUG nr. 54/2010 otte dage efter dekretets offentliggørelse kan imidlertid være i strid med disse principper.

28 På denne baggrund har Curtea de Apel București (appeldomstolen i Bukarest, Rumænien) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

- »1) Er bestemmelserne i artikel 7, 11 [og] 15 i [direktiv 92/83] samt bestemmelserne i artikel 5 i [direktiv 92/84] til hinder for bestemmelserne i artikel I, nr. 21, og artikel IV, stk. 1, i [OUG nr. 54/2010]?
- 2) Er retssikkerhedsprincippet og princippet om beskyttelse af den berettigede forventning til hinder for bestemmelserne i artikel I, nr. 21, og artikel IV, stk. 1, i [OUG nr. 54/2010], der ændrer punktafgiftssatsen for andre ikke-mousserende gærede drikkevarer end øl og vin?»

Om Domstolens kompetence

- 29 Den rumænske regering har gjort gældende dels, at Domstolen ikke har kompetence til at bedømme foreneligheden af national ret med EU-retten, dels, at de EU-retlige bestemmelser ikke fastsætter den processuelle fremgangsmåde for ændring af punktafgiftssatsen på alkoholholdige drikkevarer, således at det alene er medlemsstaterne, der har kompetence til at fastsætte denne sats.
- 30 I denne henseende bemærkes for det første, at selv om Domstolen ikke inden for rammerne af en sag, der er indledt i henhold til artikel 267 TEUF, har kompetence til at tage stilling til, om en national foranstaltning er forenelig med EU-retten, kan den imidlertid af spørgsmålenes ordlyd, således som de er formuleret af den nationale ret, og under hensyn til de af denne ret meddelte oplysninger, udlede de elementer, der angår fortolkningen af EU-retten, således at den nationale ret kan træffe afgørelse vedrørende de retsspørgsmål, som er indbragt for den (dom af 17.7.2008, ASM Brescia, C-347/06, EU:C:2008:416, præmis 25).
- 31 Forelæggelsesafgørelsen indeholder oplysninger, der er tilstrækkelige til at opfylde disse krav, idet den forelæggende ret har angivet, at en fortolkning af artikel 7, 11 og 15 i direktiv 92/83, af artikel 5 i direktiv 92/84 samt af retssikkerhedsprincippet og princippet om beskyttelse af den berettigede forventning er nødvendig for, at den kan træffe afgørelse om, hvorvidt artikel I, nr. 21, og artikel IV, stk. 1, i OUG nr. 54/2010 er forenelige med EU-retten.
- 32 For det andet bemærkes, at retssikkerhedsprincippet og princippet om beskyttelse af den berettigede forventning er en del af Unionens retsorden. Det skal herved ikke alene overholdes af EU-institutionerne, men også af medlemsstaterne i forbindelse med udøvelsen af de beføjelser, som EU-direktiverne tillægger dem (dom af 9.6.2016, Wolfgang und Dr. Wilfried Rey Grundstücksgemeinschaft, C-332/14, EU:C:2016:417, præmis 49 og den deri nævnte retspraksis).
- 33 Da den forelæggende ret har udtrykt tvivl med hensyn til foreneligheden af de i hovedsagen omhandlede nationale bestemmelser med bestemmelserne i direktiv 92/83 og 92/84 samt med retssikkerhedsprincippet og princippet om beskyttelse af den berettigede forventning, tilkommer det følgelig Domstolen at fortolke disse bestemmelser og principper med henblik på at give den forelæggende ret et hensigtsmæssigt svar, som gør det muligt for den at løse den tvist, der er indbragt for den.
- 34 Domstolen har dermed kompetence til at besvare den forelæggende rets spørgsmål.

Om de præjudicielle spørgsmål

Om det første spørgsmål

- 35 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 7, 11 og 15 i direktiv 92/83 og artikel 5 i direktiv 92/84 skal fortolkes således, at det i medfør heraf kræves, at der fastsættes den samme punktafgiftssats for alkoholholdige drikkevarer, der er omfattet af kategorien »vin« som omhandlet i direktiv 92/83, og for alkoholholdige drikkevarer, der er omfattet af kategorien »andre gærede drikkevarer end vin og øl« som omhandlet i dette direktiv.
- 36 Indledningsvis bemærkes, at direktiv 92/83 har til formål at foretage en harmonisering af punktafgiftsstrukturen for alkohol og alkoholholdige drikkevarer.
- 37 Med henblik herpå fastsættes i direktiv 92/83 fælles definitioner for disse produkter i overensstemmelse med tredje betragtning hertil.
- 38 I denne henseende sonderer nævnte direktiv mellem forskellige kategorier af alkohol og alkoholholdige drikkevarer under henvisning til koder i den kombinerede nomenklatur, herunder i direktivets afsnit II, »vin«, og i direktivets afsnit III, »andre gærede drikkevarer end vin og øl«.
- 39 I medfør af artikel 9, stk. 2, i direktiv 92/83 skal der anvendes samme punktafgiftssats for alle de produkter, der er omfattet af underkategorien »ikke-mousserende vin«, ligesom der skal anvendes samme punktafgiftssats for alle de produkter, der er omfattet af underkategorien »mousserende vin«, idet medlemsstaterne også kan anvende samme punktafgiftssats for disse to underkategorier.
- 40 Artikel 13, stk. 2, i direktiv 92/83 bestemmer, at der skal anvendes samme punktafgiftssats for alle de produkter, der er omfattet af underkategorien »andre ikke-mousserende gærede drikkevarer«, ligesom der skal anvendes samme punktafgiftssats for alle de produkter, der er omfattet af underkategorien »andre mousserende gærede drikkevarer«, idet medlemsstaterne også kan anvende samme punktafgiftssats for disse to underkategorier.
- 41 Det følger heraf, at EU-lovgiver har haft til hensigt at foretage en klar sondring mellem »vin« og »andre gærede drikkevarer«, idet EU-lovgiver ganske vist har pålagt medlemsstaterne principielt at anvende samme punktafgiftssats inden for underkategorierne i hver af de nævnte kategorier, uden at det imidlertid herved påhviler medlemsstaterne at anvende samme punktafgiftssats for de drikkevarer, der er omfattet af disse kategorier.
- 42 En sådan fortolkning, der fremgår af selve ordlyden af disse bestemmelser i direktiv 92/83, kan ikke drages i tvivl af den fortolkning, som Hecta Viticol har anlagt af dette direktivs artikel 15, sammenholdt med artikel 5, første led, i direktiv 92/84.
- 43 Selv om artikel 15 i direktiv 92/83 præciserer, at henvisninger til »vin« anses for ligeledes at omfatte de gærede drikkevarer, der er omfattet af dette direktivs afsnit III, navnlig ved anvendelsen af direktiv 92/84 og direktiv 92/12, skal en sådan semantisk forenkling nemlig forstås således, at den udelukkende finder anvendelse i forbindelse med disse direktiver, for så vidt som de ikke fastsætter specifikke regler for andre gærede drikkevarer end vin og øl.
- 44 Dette er navnlig tilfældet for så vidt angår artikel 5, første led, i direktiv 92/84, som fastsætter dels en minimumspunktafgiftssats på nul for ikke-mousserende vin, dels en minimumspunktafgiftssats på nul for mousserende vin, uden at der herved specificeres en minimumspunktafgiftssats for andre gærede drikkevarer end vin og øl.

- 45 Da denne bestemmelse er begrænset til fastsættelsen af en minimumspunktafgiftssats, foreskriver den imidlertid ikke noget krav om at pålægge vin og andre gærede drikkevarer end vin og øl den samme punktafgiftssats.
- 46 Den fortolkning, der er omhandlet i nærværende doms præmis 41, berøres heller ikke af den omstændighed, at medlemsstaterne ifølge tiende betragtning til direktiv 92/83 principielt bør anvende en enkelt sats for alle ikke-mousserende vine og andre ikke-mousserende gærede drikkevarer samt en enkelt punktafgiftssats for alle mousserende vine og mousserende gærede drikkevarer. Det fremgår nemlig ikke af denne betragtning, at medlemsstaterne er forhindret i at anvende forskellige punktafgiftssatser i denne henseende.
- 47 Dom af 4. marts 1986, Kommissionen mod Danmark (106/84, EU:C:1986:99), som Hecta Viticol har påberåbt sig, kan heller ikke anfægte denne fortolkning.
- 48 Det bemærkes således, at i den sag, der gav anledning til nævnte dom, var det traktatbrudssøgsmaal, som Europa-Kommissionen havde indledt mod Kongeriget Danmark, baseret på en tilsidesættelse af artikel 95 i EØF-traktaten, som fastsatte et forbud for medlemsstaterne mod at beskatte importerede varer hårdere end lignende indenlandske varer.
- 49 I denne sammenhæng bemærkede Domstolen i præmis 20 i dom af 4. marts 1986, Kommissionen mod Danmark (106/84, EU:C:1986:99), at det i princippet stod medlemsstaterne frit for at indføre en differentieret afgiftsordning for visse produkter, også selv om disse måtte anses for lignende varer, når dette skete efter objektive kriterier.
- 50 Det fremgår af ovenstående betragtninger, at det første spørgsmål skal besvares med, at artikel 7, 11 og 15 i direktiv 92/83 og artikel 5 i direktiv 92/84 skal fortolkes således, at det ikke i medfør heraf kræves, at der fastsættes den samme punktafgiftssats for alkoholholdige drikkevarer, der er omfattet af kategorien »vin« som omhandlet i direktiv 92/83, og for alkoholholdige drikkevarer, der er omfattet af kategorien »andre gærede drikkevarer end vin og øl« som omhandlet i dette direktiv.

Om det andet spørgsmål

- 51 Med det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om retssikkerhedsprincippet og princippet om beskyttelse af den berettigede forventning skal fortolkes således, at de er til hinder for en national lovgivning, som ændrer punktafgiftssatsen for andre gærede drikkevarer end vin og øl uden at fastsætte en overgangsordning, når en sådan ændring træder i kraft otte dage efter offentliggørelsen af den retsakt, hvori ændringen er indeholdt.
- 52 Indledningsvis bemærkes, at retssikkerhedsprincippet og princippet om beskyttelse af den berettigede forventning dels kræver, at retsreglerne er klare og præcise, dels, at deres anvendelse er forudsigelig for borgerne (jf. i denne retning dom af 11.9.2019, Călin, C-676/17, EU:C:2019:700, præmis 50 og den deri nævnte retspraksis).
- 53 På samme måde forholder det sig således, at for så vidt angår områder, der er omfattet af EU-retten, skal medlemsstaternes retsforskrifters formulering være utvetydig, således at de berørte personer sættes i stand til på tilstrækkelig klar og tydelig måde at kende deres rettigheder og forpligtelser, og de nationale domstole i stand til at sikre iagttagelsen heraf (dom af 9.7.2015, Salomie og Oltean, C-183/14, EU:C:2015:454, præmis 32 og den deri nævnte retspraksis).
- 54 Det bemærkes desuden, at en ny retsregel, der finder anvendelse fra det tidspunkt, hvor den retsakt, hvori den er indeholdt, træder i kraft, principielt er forenelig med EU-retten, således at retssikkerhedsprincippet og princippet om beskyttelse af den berettigede forventning principielt ikke

er til hinder for, at en medlemsstat med øjeblikkelig virkning kan ændre en tidligere lov uden at fastsætte en overgangsordning (dom af 9.6.2016, Wolfgang und Dr. Wilfried Rey Grundstücksgemeinschaft, C-332/14, EU:C:2016:417, præmis 56).

- 55 I særlige situationer, hvor retssikkerhedsprincippet og princippet om beskyttelse af den berettigede forventning kræver det, kan indførelsen af en sådan overgangsordning, som er tilpasset omstændighederne, dog være påkrævet.
- 56 Den nationale lovgiver kan således tilsidesætte retssikkerhedsprincippet og princippet om beskyttelse af den berettigede forventning, når denne pludseligt og uforudseeligt vedtager en ny lov, der ophæver en rettighed, som de afgiftspligtige personer hidtil har haft, uden at give de sidstnævnte en tilstrækkelig frist til at indrette sig, og dette selv om det tilsigtede formål ikke kræver det (dom af 9.6.2016, Wolfgang und Dr. Wilfried Rey Grundstücksgemeinschaft, C-332/14, EU:C:2016:417, præmis 58).
- 57 De afgiftspligtige personer skal i særdeleshed have en tilpasningsperiode, når ophævelsen af en rettighed, som de hidtil har haft, forpligter dem til at foretage økonomiske konsekvenstilpasninger (dom af 9.6.2016, Wolfgang und Dr. Wilfried Rey Grundstücksgemeinschaft, C-332/14, EU:C:2016:417, præmis 59).
- 58 Selv hvis det antages, at den i OUG nr. 54/2010 indeholdte forhøjelse af punktafgiftssatsen for andre ikke-mousserende gærede drikkevarer end vin og øl til 100 EUR pr. hektoliter, som trådte i kraft otte dage efter nævnte retsakts offentliggørelse i *Monitorul Oficial al României* (det rumænske lovtidende) af 23. juni 2010, kan anses for at være pludselig og uforudseelig, synes de betingelser, der begrundet vedtagelsen af en tilpasset overgangsordning – som er anført i de foregående to præmisser i denne dom – imidlertid ikke at være opfyldt under omstændigheder som de i hovedsagen omhandlede.
- 59 For det første kan den omhandlede forhøjelse af punktafgiftssatsen ikke i det foreliggende tilfælde anses for at udgøre en ophævelse af en rettighed om at være omfattet af en punktafgiftssats på nul.
- 60 For det andet synes en sådan forhøjelse ikke i sig selv at indebære, at de afgiftspligtige personer skal foretage økonomiske konsekvenstilpasninger, hvilket det imidlertid påhviler den forelæggende ret at efterprøve.
- 61 Det følger af ovenstående betragtninger, at det andet spørgsmål skal besvares med, at retssikkerhedsprincippet og princippet om beskyttelse af den berettigede forventning skal fortolkes således, at de ikke er til hinder for en national lovgivning, som ændrer punktafgiftssatsen for andre gærede drikkevarer end vin og øl uden at fastsætte en overgangsordning, når en sådan ændring træder i kraft otte dage efter offentliggørelsen af den retsakt, hvori ændringen er indeholdt, og såfremt ændringen ikke indebærer, at de afgiftspligtige personer skal foretage økonomiske konsekvenstilpasninger, hvilket det påhviler den forelæggende ret at efterprøve.

Sagsomkostninger

- 62 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Syvende Afdeling) for ret:

- 1) **Artikel 7, 11 og 15 i Rådets direktiv 92/83/EØF af 19. oktober 1992 om harmonisering af punktafgiftsstrukturen for alkohol og alkoholholdige drikkevarer og artikel 5 i Rådets direktiv 92/84/EØF af 19. oktober 1992 om indbyrdes tilnærmelse af punktafgiftssatserne for alkohol**

og alkoholholdige drikkevarer skal fortolkes således, at det ikke i medfør heraf kræves, at der fastsættes den samme punktafgiftssats for alkoholholdige drikkevarer, der er omfattet af kategorien »vin« som omhandlet i direktiv 92/83, og for alkoholholdige drikkevarer, der er omfattet af kategorien »andre gærede drikkevarer end vin og øl« som omhandlet i dette direktiv.

- 2) Retssikkerhedsprincippet og princippet om beskyttelse af den berettigede forventning skal fortolkes således, at de ikke er til hinder for en national lovgivning, som ændrer punktafgiftssatsen for andre gærede drikkevarer end vin og øl uden at fastsætte en overgangsordning, når en sådan ændring træder i kraft otte dage efter offentliggørelsen af den retsakt, hvori ændringen er indeholdt, og såfremt ændringen ikke indebærer, at de afgiftspligtige personer skal foretage økonomiske konsekvenstilpasninger, hvilket det påhviler den forelæggende ret at efterprøve.

Underskrifter